

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17884/2023
04.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ... , чији је пуномоћник Тања Савић, адвокат из ... , против тужене Опште болнице „Др Алекса Савић“ Прокупље, коју заступа Државно правобрнаилаштво, Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиље и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 135/2023 од 23.03.2023. године, у седници одржаној 04.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 135/2023 од 23.03.2023. године, у преиначујућем делу.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 135/2023 од 23.03.2023. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 135/2023 од 23.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Прокупљу П 12/22 од 29.11.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног физичког бола исплати износ од 600.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 600.000,00 динара, на име душевног бола због наружености износ од 300.000,00 динара и на име умањења животне активности износ од 1.200.000,00 динара, са законском затезном каматом на те износе почев од 29.11.2022. године, као дана пресуђења, до исплате. Ставом другим

изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде материјалне штете исплати износ од 2.015.299,24 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2022. године до исплате и износ капитализиране ренте у висини од 6.964.620,83 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2022. године, као дана вештачења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 353.700,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж 135/2023 од 23.03.2023. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Вишег суда у Прокупљу П 12/22 од 29.11.2022. године у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Прокупљу П 12/22 од 29.11.2022. године у ставу другом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име накнаде материјалне штете исплати износ од 2.015.299,24 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2022. године до исплате и на име капитализиране ренте износ од 6.964.620,83 динара са законском затезном каматом почев од 31.01.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 177.700,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, странке су благовремено изјавиле ревизију. Тужиља је ревизију изјавила против преиначујућег дела пресуде, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Тужена је изјавила ревизију против пресуде у потврђујућем делу због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној.

Испитујући побијану пресуду у преиначујућем делу, у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23), на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља се 02.04.2018. године јавила туженој ради операције катаракте на десном оку, која је требало да буде извршена 04.04.2018. године. Пре почетка интервенције, а након апликације перибуралне анестезије од стране ординирајућег лекара, тужиља је осетила јак изненадни бол, након чега је дошло до пада видне оштрине на десном оку. Тужиља је одмах упућена на Клинику за очне болести Клиничког центра Ниш, где је извршено снимање десног ока и утврђено крварење, као и аблација мрежњаче и судовњаче. Након дате терапије, а због погоршања контролних налаза и немогућности оперативног захвата на тој клиници, тужиља је хитно упућена на Клинику за очне болести КЦ Србије, ради хируршког лечења. Тужиља је примљена на ову клинику 06.04.2018. године. Дана 20.04.2018. године, извршена је операција уградње вештачког сочива у десно око, а

потом 23.04.2018. године, операција витректомије кроз парс плана беоњаче десног ока са ретиномтомијом и ретинектомијом и инсталацијом силиконског уља у десно око. Из болнице је отпуштена 24.04.2018. године. Оперативни и постоперативни ток је протекао уредно и без компликација. Према налазу и мишљењу вештака Завода за судску медицину у Нишу, тужилца је претрпела тешку телесну повреду у виду губитка вида на десном оку. Мишљење установе је да је лекар тужене, приликом давања анестезије пред операцију, употребио адекватно средство, али на неадекватан начин, услед чега је дошло до пенетрације (пробоја) очне јабучице са свим накнадним последицама и компликацијама, тако да постоји директна узрочно-последична веза између извршене медицинске процедуре и пробоја зида десне очне јабучице са настанком трајно заосталих последица. Услед ове повреде тужилца је трпела физичке болове, страх, душевне болове због наружености средњег степена а наступило је умањење животне активности које је трајне природе и износи 40%. Тужилца је у тренутку повређивања била стара 52 године. Према исказима тужилце и сведока – супруга и ћерке, тужилца се пре повређивања са супругом бавила пољопривредом, као хранитељ је бринула о две девојчице и обављала је редовне послове у домаћинству, што је сада због претрпљене повреде, онемогућена да ради. Узимајући као параметре у обзир висину хранитељске накнаде, просечну нето зараду у РС за послове пољопривреде и домаћинства, као и износ инвалидске пензије коју тужилца остварује, вештак је износ материјалне штете коју тужилца трпи утврдио у износу од 2.015.299,24 динара, за период од дана повређивања до дана вештачења и у износу од 6.964.620.834,00 динара на име капитализиране ренте, обрачунате до 70 године живота тужилце, за који период би тужилца могла да обавља напред наведене послове.

Код овако утврђеног чињеничног стања, закључивши да постоји одговорност тужене за штету коју је тужилца претрпела услед стручних пропуста у раду запосленог код тужене, применом члана 170. и 171. Закона о облигационим односима, првостепени суд је одлучујући о материјалној штети – изгубљеној заради и ренти због настале телесне повреде усвојио тужбени захтев за накнаду изгубљене зараде и исплату капитализиране ренте, на основу члана 188. ЗОО.

Другостепени суд је преиначио побијану пресуду и одбио тужбени захтев за накнаду материјалне штете уз образложење да тужилца није пружила релевантне доказе у смислу члана 231. став 2. ЗПП, о постојању и висини овог вида штете.

По становишту Врховног суда, овакав закључак другостепеног суда је правилан. Наиме, иако је у поступку доказала основ тужбеног захтева, тужилца је пропустила да предложи адекватне доказе на околност постојања и висине материјалне штете.

Одредбом члана 195. ЗОО, у ставу првом, прописано је да ко другоме нанесе телесну повреду или му наруши здравље, дужан је накнадити му трошкове око лечења и друге потребне трошкове с тим у вези, као и зараду изгубљену због неспособности за рад за време лечења, а према ставу 2. ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду, или су му потребе трајно повећане, или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене, одговорно лице дужно је плаћати повређеном одређену новчану ренту, као накнаду за ту штету.

Одредбом члана 178. истог закона, прописано је да у случају смрти, телесне повреде или оштећења здравља, накнада се по правилу одређује, у облику новчане ренте, доживотно или за одређено време (став 1); новчана рента досуђена на име накнаде штете плаћа се месечно унапред, ако суд не одреди што друго (став 2); поверилац има право да захтева потребно обезбеђење за исплату ренте, осим ако то према околностима случаја не би било оправдано (став 3); ако дужник не пружи обезбеђење које суд одреди, поверилац има право да захтева да му се уместо ренте исплати једна укупна свота чија се висина одређује према висини ренте и вероватном трајању повериочевог живота, уз одбитак одговарајућих камата (став 4); из озбиљних узрока, поверилац може и у другим случајевима захтевати, одмах или доцније, да му се уместо ренте исплати једна укупна свота (став 5).

У конкретном случају, тужила је свој захтев за исплату изгубљене зараде и ренте, коју тражи у једнократном, односно капитализираном износу, засновала на тврдњи да је због телесне повреде онемогућена у стицању зараде у оном обиму који је стицала пре повређивања скривљеног од стране туженог.

Радна способност је способност појединца за обављање посла који се може валоризовати на тржишту рада. Од степена умањења радне способности и од висине зараде очекиване по редовном току ствари након насталог умањења радне способности, зависи висина штете коју оштећено лице трпи. Тужила јесте доказала основ одговорности туженог за насталу штету, али не и висину материјалне штете, односно није доказала чињенице на основу којих би се та висина могла утврдити а што је била њена обавеза сходно члану 220. ЗПП. Наиме, своје тврдње о постојању и висини штете тужила је требало да докаже одговарајућим исправама а пре свега решењем Центра за социјални рад о хранитељству, доказима о структури и висни пољопривредног газдинства и делатностима у области пољопривреде којом се тужила бавила, а које доказе тужила није приложила. Доказ вештачењем изведен путем вештака актуара, није довољан јер је вештак мишљење засновала само на тврдњама тужиле а без поменутих доказа, што је вештак јасно истакла у свом налазу и мишљењу. Ово све тим пре што је у решењу другостепеног суда којим је укинута претходно дпнета одлука у овом поступку, јасно указано на чињенице у вези са материјалном штетом и њеном висином које треба разјаснити у поновном поступку, али тужила, и поред тога, на околност утврђивања тих чињеница није предложила нити приложила доказе.

Неосновано се ревизијом указује да је обавеза суда била да, уколико је сматрао да нема доказа, отвори расправу и употпуни чињенично стање. Ово стога, што је сходно члану 7. ЗПП, обавеза парничних странака да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се утврђују те чињенице (став 1), а ставом 2. исте одредбе је прописано да ће суд да размотри и утврди само чињенице које су странке изнеле и да изведе само доказе које су странке предложили, ако законом није другачије прописано. Позивање ревидента на то да је одговарајуће доказе и то решење о хранитељству, податке о непокретностима које тужила поседује, као и решење о инвалидској пензији, доставила судском вештаку, је без утицаја. Ово стога што је судски вештак у налазу и мишљењу констатовала да таквих доказа нема, а пре свега из разлога што је обавеза странке ј да доказе достави суду а не судском вештаку.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде. Одлука о тужбеном захтеву је донета правилном применом материјалног права и правилном применом правила о терету доказивања, и за одлуку су дати довољни и јасни разлози, које у свему прихвата и овај суд.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе као ни ново тумачење права, па нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП.

Предмет тражене заштите, у потврђујућем делу, је накнада нематеријалне штете коју тужила трпи услед претрпљене повреде коју је скривио запослени тужене, односно због лекарске грешке. Побијана одлука донета је применом одговарајућих одредби материјалног права на утврђено чињенично стање о постојању пропуста у лечењу тужиле од стране туженог и о интензитету и трајању физичких болова и страха, те душевних болова због умањења животне активности и наружености. Указивање туженог на погрешну примену материјалног права није од утицаја, јер за примену института посебне ревизије није од значаја свака погрешна примена материјалног права на конкретно утврђено чињенично стање, већ само она која је од општег значаја за остваривање и заштиту људских права и обезбеђења стандарда правично суђења што овде није случај јер је одлука донета с обзиром на чињенице утврђене у конкретном поступку.

На основу одредбе члана 404. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије туженог, применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП и оценио да ревизија туженог није дозвољена.

Тужбу ради накнаде неимовинске штете тужила је поднела 23.02.2021. године, а вредност предмета спора у побијаном делу је 2.700.000,00 динара.

Имајући у виду да је ово имовинскоправни спор у коме вредност предмета спора побијаног потврђујућег дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, следи да ревизија туженог није дозвољена, на основу одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

Из тог разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу трећем изреке, донео применом одредбе члана 413. ЗПП.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић